

København 9. august 2020

Københavns Kommunes Kultur- og Fritidsudvalg
Rådhuspladsen 1
1599 København V

Driftstilskud til LiteraturHaus, 2021 - 2025

Et åbent, ambitiøst og inspirerende litteraturhus

LiteraturHaus, Møllegade 7 på Nørrebro, er et litterært kraftcenter og det naturlige mødested for københavnere, der søger inspiration, viden, indsigt og oplevelser. Huset skal fra 2021 være drevet af en række litterære foreninger - med Foreningen LiteraturHaus i centrum - og danne en ramme, hvor initiativer og ideer kan krydsbestøve hinanden til gavn for alle litteraturinteresserede københavnere.

Med støtte fra Københavns Kommune ønsker vi at sikre LiteraturHaus' overlevelse og udvikling. Der er lige nu en reel risiko for, at LiteraturHaus må lukke. På den anden side er der det seneste år skabt fundament for, at LiteraturHaus kan udvikle sig, og vi står lige nu med en unik mulighed for at skabe et litteraturhus med internationalt format midt på Nørrebro.

Derfor ansøger Foreningen LiteraturHaus hermed Københavns Kommune om et årligt tilskud på 519.000 kr. i perioden 2021-2024, så LiteraturHaus kan fortsætte sin udvikling mod at blive det levende litteraturhus, som København fortjener.

Baggrund

Metodistkirken Betania blev bygget på Møllegade i 1892 og husets grundtone blev allerede fra starten sat med Pastor P.M.S. Jensens ord "Her samles mennesker for at høre livets ord."

I 2004 opstod LiteraturHaus, da Paul Opstrup overtog bygningen. Inspirationen kom fra Tyskland, hvor enhver storby har et hus for litteraturen, som kan planlægge litterære arrangementer uafhængigt af kommercielle hensyn, forlag eller andre fraktioner. I november 2018 overtog Thorkil Jacobsen forpagtningen af LiteraturHaus, og der er siden kommet et helt nyt aktivitetsniveau og LiteraturHaus havde i 2019 flere end 100 offentlige kulturarrangementer (jf. Bilag 1). Med skabelsen af Foreningen LiteraturHaus, står huset nu på tærsklen til fremtiden - men stadig med et ønske om at samle mennesker om "livets ord".

Ny struktur giver muligheder

LiteraturHaus står netop nu overfor at ændre struktur, så aktiviteter og drift fremover vil være foreningsdrevet.

Konkret betyder den nye struktur, at Foreningen LiteraturHaus vil overtage forpagtningen af LiteraturHaus per 1.1 2021, og at en række partnerforeninger vil leje sig ind i LiteraturHaus til deres arrangementer, og flere af dem vil have skrivebord og adresse i huset. Partnerforeningerne vil samtidig få en plads i LiteraturHaus' bestyrelse, så LiteraturHaus i endnu højere grad bliver det naturlige samlingssted for byens litterære aktører og en smeltedigel af ideer og initiativ.

Vi har i skrivende stund allerede indgået partnerskaber med følgende foreninger:

- Poesiens Hus
- Dramatikens Hus
- Nyt Forum for Skrift
- Poesiens Bus
- Ords kælv
- Eksistensfilosofisk Akademi
- Danske Skønlitterære Forfattere

Samtidig har flere foreninger, forlag, forfattere m.fl. indgået aftaler om enkeltstående arrangementer. Det betyder, at det lige nu bobler med virkelyst og initiativ i LiteraturHaus

Strukturændringen fra privat drevet til foreningsdrevet skyldes to ting.

Dels har den tidligere model, hvor økonomien i høj grad har været sikret af udleje til private fester, vist sig at være urentabel, og huset står nu - delvist pga corona - med så store økonomiske vanskeligheder, at det risikerer at lukke. Budgettet for resten af 2020 afslører, at vi mangler cirka 250.000 kroner for at klare os igennem året, og hvis vi skal indfri ambitionen om et foreningsdrevet og levende litteraturhus, kræver det 519.000 kroner årligt i driftsstøtte fra 2021.

Dels betød den tidligere struktur, at huset for ofte var lukket for offentligheden, og at vi hver måned har måttet afvise mange gode initiativer, fordi der hverken er økonomi til at åbne og bemane LiteraturHaus, streamere og arkivere begivenheden eller til at aflønne de optrædende. Konsekvensen har været, at små miljøer, der gerne vil åbne sig for hinanden og for offentligheden, i for høj grad forblev lukkede.

Med den nye struktur er vi i gang med at skabe et endnu mere åbent, ambitiøst og inspirerende litteraturhus. En engageret bestyrelse og en sikring af de økonomiske rammer vil give LiteraturHaus bedre mulighed for at planlægge længere frem i tiden, indgå stærkere i samarbejder - lokalt, nationalt og internationalt - og sammensætte et ambitiøst program.

Konkret forventer vi at øge antallet af offentlige kulturarrangementer, så vi i 2021 kan komme op på flere end 300 årligt.

De aktive partnerforeninger repræsenterer et hav af indsigt og iverigdom inden for deres specifikke litterære felt, og i fællesskab kan vi skabe et hus, der hver dag byder på oplevelser for københavnere.

Vi forventer samtidig at kunne øge vores tilstedeværelse - digitalt og i lokalmiljøet - markant.

Ligeledes betyder det udvidede samarbejde mellem LiteraturHaus og en række foreninger langt større mulighed for at engagere frivillige. LiteraturHaus har i dag 20 frivillige, og sammen med Poesiens Hus og Ords kælv er vi i skrivende stund ved at etablere en fælles gruppe af frivillige, som vil gøre det muligt at holde åbent hver dag og sikre den summen af ideer og initiativ, som litteraturen fortjener.

En lang række arrangementer er allerede på tegnebrættet eller allerede i kalenderen: Skrive-skole, et ugentlig filosofi-symposium, digtermøder, litterær torsdagscafé, en årlig international poesifestival, foredragsrække om næstekærlighed, ugentlig poesibanko, kontor-fællesskab, offentlige readings af ny, dansk dramatik, The roaring 20s: Drinks and Literature, gadefestivalen Lyse Nætter og meget mere.

Men den fortsatte udvikling af LiteraturHaus er afhængig af støtte fra kommunen. Et afslag på anmodningen om driftsstøtte vil ikke bare påvirke os, men også vores partnerforeninger og alle andre aktører - kunstnere, forlag m.fl - som har planer i huset. Og på sigt frygter vi, at Danmark bliver sat mange år tilbage i forsøget på at skabe et litteraturhus, der kan give et hjem til litteraturens mange udtryk.

Modsat vil et tilsagn om støtte være et tiltrængt boost til en lang række græsrodsbevægelser og åbne nye muligheder skabe litterære fællesskaber i København.

Konklusion

Det er tydeligt for os, at der i Danmark findes adskillige litterære græsrods miljøer. Vi ser forfattere samles – både de etablerede og de upublicerede – for at lære og lære fra sig. Vi ser læsere, der samles fordi de elsker at diskutere og lade sig inspirere. Vi ser en kæmpe appetit på at forlænge den individuelle læseoplevelse ind i fællesskaber. Og vi ser amatører og professionelle blande sig, på en måde som er helt særegen for litteraturen som kunstform.

LiteraturHaus ønsker i endnu højere grad at være hjemsted for disse miljøer.

Kigger du i dag mod de store byer, som omgiver København, vil du opdage, at de har litteraturhuse, som på nogle måder overgår Københavns. Oslo, Gøteborg, Hamburg og Berlin har alle huse, som formår at samle et bredt udsnit af byen om litterære oplevelser. Husene er smukke, tjekkede og professionelt drevet.

Men på nogle områder er de også langt fra LiteraturHaus i København. Vores hus ligger midt i en af de mest livlige områder af byen, og det lokale engagement og den lokale brug af huset er langt større end hos vores naboer. Priserne er lavere. Stemningen er mere uformel. Og både forfattere og gæster bliver hængende efter arrangementet.

Fra LiteraturHaus' synspunkt er det oplagt at lade sig inspirere af de ambitiøse programmer, som vores naboer kan lægge. Men det er lige så oplagt, at den udvikling bør ske på baggrund af det liv og den særlige stemning, der er i Møllegade - tæt på H.C. Andersens grav - og med respekt for det græsrods-engagement, som altid har præget huset.

Som vi ser det, har vi en mulighed for at skabe noget unikt. Vi kan skabe et poetisk forsamlingshus, som i kraft af sin historie, særlige rum og en bred vifte af aktive foreninger kan tilbyde dansk litteratur et hjem, som bobler af stemning og liv. Vi kan være med til at støtte dansk litteratur og fortsætte med at puste fortællinger og poesi ud i hele byen.

Lad os skabe det hus sammen.

Bilag 1: Konkrete initiativer, arrangementer og tiltag fra 2019 og 2020

- **Oplæsninger og receptioner.** Asta Olivia Nordenhof, Søren Ulrik Thomsen, Theis Ørntoft, Suzanne Brøgger, Tine Høeg, Maren Uthaug og mange, mange flere forfattere har i 2019 læst op på LiteraturHaus. Flere forlag har valgt at benytte LiteraturHaus til oplæsninger, receptioner og præsentationer af nye udgivelser.
- **Koncerter** i samarbejde med eksterne arrangører, herunder en række Brecht-fortolkninger, en koncertrække med Mads Elung og Tore Leifer og mange flere.
- **Teateropsætninger.** I 2019 opsatte fire uafhængige teatergrupper forestillinger på LiteraturHaus.
- **Sommertid - Københavns Internationale Poesifestival.** Tre dage med oplæsninger, debatter, fællessang og læsninger i selskab med nogle af verdens mest toneangivende digtere. Festivalen blev pga. coronavirusen aflyst i den oprindeligt planlagte form som et fysisk arrangement, men i stedet afholdt digitalt fra 26. marts til 3. april 2020. Den digitale festival bød blandt andet på oplæsninger fra digterne, podcasts og præsentation af de digte, der var blevet oversat i forbindelse med festivalen, som ikke tidligere har været oversat til dansk. På den måde fik vi samtidig skabt en digital læringsplatform med poesi, som fortsat kan bruges af skolelærere, der har brug for digitale ressourcer til online-undervisning.
- **Indgået partnerskaber** med danske og internationale aktører, heriblandt Berlins og Rotterdams poesifestival, Versopolis (EUs officielle program for poesifestivaler), Poesiens Hus, Dramatikkers Hus, Nyt Forum for Skrift, Poesiens Bus, Ordskælv, Eksistensfilosofisk Akademi, Danske Skønlitterære Forfattere m.fl.
- **Deltagelse i** Berlins poesifestivals seminarer samt Versopolis' seminarer og repræsenterer derigennem dansk poesi i Europa.
- **Festivalen Lyse Nætter** – en årlig festival for nordisk litteratur, med fokus på nye navne og nye tendenser. I samarbejde med Ark Books og Møllegades Boghandel.
- **Ugentlig skriveskole** i samarbejde med Nyt Forum for Skrift under ledelse af Duncan Wiese.
- **Festlokale** for flere end 35 private fejring af mærkedage.
- **Samlingssted** for de nærliggende beboerforeninger m.fl.
- **Jazz Festival Copenhagen** - en uge med koncerter, herunder koncerter med poesi og jazz.
- **Oplæsningsrækken 'Det litterære miljø'** - månedlige oplæsninger med nogle af landets mest interessante forfattere i partnerskab med forlaget Kronstork.
- **Generalforsamlinger, debatter, oplæsninger** mm. fra flere litterære selskaber, herunder Edgar Allan Poe-selskabet og Karin Michaelis-selskabet.
- **Den månedlige søndags-matiné 'Cohen-søndage'**, hvor et panel diskuterer poesi, tro og eksistens med udgangspunkt i Leonard Cohens plader.
- **Seminarer.** Arrangører som Power of Women Festival, Demokrati i Europa Oplysningsforbundet, Tænketanken Tora og mange flere havde arrangementer i LiteraturHaus.
- **Crowdfunding.** En kampagne på sociale medier skaffede penge nok til, at huset er blevet renoveret en smule, så væggene i dag er nymalede, lysindfaldet er forbedret, tagrender og afløb er repareret og fjernvarmen samt udluftning forbedret. '

Bilag 2: Foreningen LiteraturHaus

Foreningen LiteraturHaus blev skabt i 2019 og har i dag 101 betalende medlemmer.

Foreningens formål er:

- LiteraturHaus giver rum til fortællinger, viden, ideer, debat og poesi. Det er husets fundament. Og ud fra den grundidé arrangerer LiteraturHaus oplæsninger, foredrag og samtaler,
- LiteraturHaus samarbejder med en række foreninger, kunstnere, forlag mm, som kan leje sig ind i huset og opsætte arrangementer. LiteraturHaus søger at skabe de bedste mulige vilkår for disse partnere og tilbyde sparring og assistance.
- LiteraturHaus er Københavns poetiske forsamlingshus. Her kan livets små og store begivenheder fejres, foreninger kan mødes, og ideer kan blive til virkelighed.
- LiteraturHaus er motoren bag udviklingen af Nørrebros unikke litterære miljø.
- Huset er en synlig ambassadør for litteratur på digitale platforme, herunder sociale medier og hjemmesider.
- LiteraturHaus deltager i udveksling og samarbejde med en lang række litterære aktører, både lokalt, nationalt og internationalt, herunder Berlins Poesifestival og Versopolis.
- Foreningens virke er med til at understøtte eksistensen af huset LiteraturHaus og Møllegade som et epicenter for litteratur og det hyggelige mødested for nysgerrige københavnere.
- LiteraturHaus drives ud fra tre kerneværdier: Nysgerrighed, engagement og omsorg. Det er afgørende, at disse værdier forplanter sig i alle processer - lige fra affaldssortering og økologi til programlægning og partnerskaber. Bæredygtighed er derigennem en naturlig prioritet for LiteraturHaus.

Foreningen ledes af en bestyrelse, jf. vedtægterne på litteraturhaus.dk

Bilag 3: Budget

DRIFTSBUDGET LiteraturHaus		
For tiden 1/1 2021- til 31/12 2021	Månedligt (gennemsnitligt)	Årligt
Omsætning		
Leje til kulturelle arrangementer	kr 15.000,00	kr 180.000,00
Leje til private arrangementer	kr 21.000,00	kr 252.000,00
Leje af kontorpladser	kr 8.000,00	kr 96.000,00
Salg af drikkevarer	kr 40.000,00	kr 480.000,00
Billetindtægter	kr 11.000,00	kr 132.000,00
Medlemskaber	kr 3.000,00	kr 36.000,00
Husleje fra eksterne foreninger	kr 3.000,00	kr 36.000,00
Omsætning i alt:	kr 101.000,00	kr 1.212.000,00
Støtte		
Kommunal driftsstøtte	kr 43.250,00	kr 519.000,00
Anden støtte	kr 13.000,00	kr 156.000,00
Støtte i alt	kr 56.250,00	kr 675.000,00
Variable omkostninger		
Lønomsstninger rengøring	kr 5.500,00	kr 66.000,00
Lønomsstninger øvrigt personale (bar og anden drift)	kr 11.000,00	kr 132.000,00
Lønomsstninger øvrigt personale (fundraising, bogholderi, dokumentation, grafik mm)	kr 12.000,00	kr 144.000,00
Forfatterhonorarer (fire om måneden)	kr 16.000,00	kr 192.000,00
Vareindkøb	kr 8.000,00	kr 96.000,00
Variable omkostninger i alt:	kr 52.500,00	kr 630.000,00
Dækningsbidrag (DB):	kr 104.750,00	kr 1.257.000,00
Faste omkostninger		
Løn, leder af LiteraturHaus, inkl pension og feriepenge	kr 33.500,00	kr 402.000,00
Lokaleleje	kr 42.000,00	kr 504.000,00

El, vand og varme	kr 5.500,00	kr 66.000,00
Reparation og vedligehold af lokaler	kr 4.000,00	kr 48.000,00
Rengøring	kr 500,00	kr 6.000,00
Drift af bil/kørselsgodtgørelse	kr 0,00	kr 0,00
Rejseudgifter	kr 0,00	kr 0,00
Kontorartikler	kr 1.000,00	kr 12.000,00
Porto og gebyrer	kr 1.000,00	kr 12.000,00
Fasttelefon	kr 0,00	kr 0,00
Mobiltelefon	kr 200,00	kr 2.400,00
Internet-forbindelse (Stofa, TDC mv)	kr 600,00	kr 7.200,00
Web site abonnement/hosting og opdatering	kr 100,00	kr 1.200,00
Markedsføring/annoncer/reklame	kr 1.000,00	kr 12.000,00
Mødeudgifter	kr 1.000,00	kr 12.000,00
Faglitteratur	kr 500,00	kr 6.000,00
Forsikringer	kr 1.700,00	kr 20.400,00
Kontingenter for virksomheden	kr 800,00	kr 9.600,00
Kursusudgifter	kr 0,00	kr 0,00
EDB udstyr	kr 500,00	kr 6.000,00
Leasing-afgift	kr 0,00	kr 0,00
Småanskaffelser under 12.300 kr. (2013)	kr 3.000,00	kr 36.000,00
Vedl. af driftsmidler	kr 100,00	kr 1.200,00
Revisor	kr 1.000,00	kr 12.000,00
Advokat	kr 1.000,00	kr 12.000,00
Anden rådgivning	kr 675,00	kr 8.100,00
Uforudsete omkostninger 5% af faste omkostninger	kr 4.983,75	kr 59.805,00
Faste omkostninger i alt:	kr 104.658,75	kr 1.255.905,00
Resultat før renter	kr 91,25	kr 1.095,00
Renter		
Renter af banklån	91,25	1095
Renter af kassekredit	0	0
Andre renter	0	0
Renter i alt:	91,25	1095
Nettooverskud	kr 0,00	kr 0,00

